

Kommunstyrelsen

Rapport om länets folkhälsoenkät - fokus äldre i Nacka

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Människors hälsa och välbefinnande är en del av den sociala hållbarheten. Rapporten ”Länets folkhälsoenkät – fokus äldre i Nacka” beskriver att den förväntade livslängden ökar i Nacka.

Befolkningsprognosen visar att antalet äldre personer i Nacka kommer att öka markant under de kommande fjorton åren. Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser från såväl samhällets som individens sida kan förbättra livskvalitén och bidra till minskade samhällskostnader för vård och omsorg. Utifrån forskning inom äldreområdet och länets folkhälsoenkät har fyra hälsoutmaningar för äldre i Nacka identifierats.

Utmaningarna är;

- Fallskador
- Psykisk ohälsa
- Våld i nära relationer
- Alkohol

Ärendet

Nacka är en av de mest snabbväxande kommunerna i länet. De nya övergripande målen för Nacka kommun är bland annat:

”Den bästa utvecklingen för alla” och ”Stark och balanserad tillväxt”. ”Det innebär att verksamheterna har hög kvalitet och bidrar till en god hälsa samt att tillväxten sker med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet på kort och lång sikt”.

Ett redskap för att nå målen är att ta fram underlag som beskriver nuläge och utvecklingsmöjligheter. Rapporten ”Länets folkhälsoenkät – fokus äldre i Nacka” bygger huvudsakligen på fakta från Stockholms läns landstings Folkhälsorapport 2015.

Människors hälsa och välbefinnande är en del av den sociala hållbarheten. Befolkningens hälsa påverkar även den ekonomiska hållbarheten. Hälsöfrämjande och sjukdomsförebyggande insatser från såväl samhällets som individens sida kan förbättra livskvaliteten och bidra till minskade samhällskostnader för vård och omsorg.

Den förväntade livslängden ökar i Nacka, Stockholms län och riket. Det finns påtagliga variationer inom länet som har samband med skillnader i välstånd och utbildningsnivå. I Nacka finns det stora skillnader i utbildningsnivå mellan olika områden. I områden med stor andel invånare med kortare utbildning rapporteras sämre hälsa.

Befolkningsprognosen visar att antalet äldre personer kommer att öka markant under de kommande fjorton åren. Ökningen beror i huvudsak inte på en hög inflyttning utan på att den stora gruppen födda på 1940-talet blir äldre.

Det pågår många hälsöfrämjande och förebyggande insatser för äldre i Nackasamhället. Men det går inte att nog poängtera vikten av att insatserna för ett socialt hållbart Nacka är långsiktiga och strategiska. Det krävs ansvarstagande och uthållighet i det fortsatta arbetet.

Utifrån forskning inom äldreområdet och länets folkhälsoenkät har fyra hälsoutmaningar för äldre i Nacka identifierats.

Utmaningarna är;

- Fallskador
- Psykisk ohälsa
- Alkohol
- Våld i nära relation

Fallskador

Fallolyckor leder till personligt lidande och stora samhällskostnader i form av sjukvård och social omsorg. I enkäten uppger cirka 10 procent av personer 67+ att de har sökt vård för fallskada de senaste 6 månaderna.

Exempel på befintliga förebyggande insatser är balansskola, 90+ träning och Tryggve (fixartjänst). En utmaning är att både fortsätta utveckla och bredda de insatser som finns för att möta den ökande andelen äldre.

Psykisk ohälsa

Ofrivillig ensamhet är en stor hälsorisk. Det kan leda till sämre självkänsla, högre risk för depression och andra psykiska sjukdomar, större alkoholkonsumtion och sämre matvanor. Det finns också studier som visar att risken för demenssjukdom ökar.

Antalet äldre i Nacka kommer år 2030 vara omkring 15 000 personer. I samband med att Nacka bygger stad och andra områden inom kommunen förtätas behöver olika typer av mötesplatser för äldre skapas för att främja den psykiska hälsan.

Under den närmaste framtiden kommer antalet personer med demenssjukdom troligen att öka på grund av att allt fler lever allt längre. Demens går till viss utsträckning att förebygga och därför behövs förebyggande strategier.

Alkohol

Äldre dricker mindre än övriga åldersgrupper, men dricker mer än tidigare och de alkoholrelaterade skadorna har ökat mer än i andra grupper. Utvecklingen visar att det behövs insatser för att motverka ökade alkoholrelaterade skador bland äldre.

Kommunen och ideell sektor kan tillsammans med enskilda skapa fler alkoholfria sociala aktiviteter och träffpunkter för äldre som kan bidra till ökad hälsa.

Enligt studier är preventiva insatser för äldre eftersatt. Det är därför angeläget att se över insatser riktade till äldre och koppla till Nackas ANDT-strategi.

Våld i nära relation

Våld i nära relation uppmärksammas alltmer och betecknas som ett folkhälsoproblem. Våld i nära relation mot äldre behöver särskilt fokus eftersom det inte är lika uppmärksammat. Våldet slutar inte bara för att personerna fyller 65 år.

Arbetet mot våld i nära relationer mot äldre behöver utvecklas och kopplas till handlingsplanen mot våld i nära relationer som finns inom den sociala omsorgsprocessen. Handlingsplanen ska under hösten kopplas samman med den regionala- och nationella strategin mot våld i nära relation.

Ekonomiska konsekvenser

Rapporten i sig medför ingen ekonomisk konsekvens. Däremot kan investeringar, vilket leder till initiala kostnader, tillkomma om kommunen långsiktigt ska öka hälsan kopplat till de identifierade områdena.

Konsekvenser för barn

Rapporten medför inga konsekvenser för barn idag.

Bilagor

1. Rapport "Länets folkhälsoenkät - fokus äldre i Nacka"

Anders Fredriksson
Social- och äldredirektör

Nina M Granath
Planerare/utvecklare inom folkhälsa
Sociala kvalitetsenheten